

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl. pentru fie-care publicare.

Vorbe nesocotite.

Sunt eftini de tot laurii pe cari și i-a putut câștiga contele *Eszterházy János*, membru în casa magnaților, atât cu făimăsa sa broșură despre incompatibilitatea politică și morală, dictată de motive etice, cât și cu vorbirea sa rostită tot în chestia acésta în ședința de Vineri a casei magnaților.

În broșura de 29 pagini, tipărită cu litere cât se poate de mari, ca să dea mai multe pagini, se află mai multe neadevăruri decât pagini, dintre cari e destul să ne provocăm la cel mai mare, anume: că institutul de credit și economii „*Albina*” din loc ar duce o luptă de *exterminare economică în contra Magiarilor* din Ardeal, — pe când faptul e, că „*Albina*” a scos de mulțori dela rău chiar pe Unguri ajunși în strîmțore financiară.

Vorbe nesocotite a scris deci nobilul conte *Eszterházy* în broșura sa; precum multe vorbe nesocotite, ca să nu folosim o espresiune și mai aspră, a întrebuițat el și în vorbirea rostită Vineri în casa magnaților.

Vom scote două din ele, pentru a le analiza. A zis contele, că „*fără a se viola legea și constituția, pe basă națională, cu eschiderea cetățenilor de altă limbă, partid politic nu e permis să se formeze*”, la noi în țără. A uitat însă să spună dl conte, că ore care parte a constituției și care lege vine violată prin formarea de partide politice după naționalități?

Și înzadar va căuta dl conte un paragraf în destul de numeroșele legi ale patriei, care să i dea dreptate, pentru că nu-l va afla.

Legea de naționalități, pe care se bazează ucasul fostului șef de guvern *Bánffy*? Dar legea aceea vorbesce tocmai în contra vederilor dlui conte; și ucasul baronului *Bánffy* a fost clădit pe ea numai în urma unei restălmăcirii tendențioase.

În contra contelui *Eszterházy* vorbesce însă și realitatea, fiind că de fapt avem partide constituite cu eschiderea cetățenilor de altă limbă, reprezentate chiar în parlament, cum e: *partidul sâsesc*. Și vorbesce chiar contele *Eszterházy* însuși, pentru-că în broșurica sa face amintire despre programul *partidului național român* dela 1881 și acum, — va să zică recunoșce că în țără există și acum un partid național român, care nu se putea forma altcum decât numai cu eschiderea cetățenilor de altă limbă, pe basă națională.

Dar e cu mult mai clasic dl conte în aceea ce urmăzează. Deși nu admite, că partide politice s'ar pute forma în țără după naționalități, concede totuși, că persoane singuratice, *agitatori notorici naționali*, oameni pedepsiți și cu trecut pătat în ale politice, pot să între în parlament, acceptând programul uneia dintre partidele legitime din țără; și nobilul conte n'ar vrea să i vadă în parlament pe *notoricii agitatori naționali* nici ca făcând parte din vre-unul din partidele existente legitime.

Las' că e nemotivată temerea, că reprezentanți ai unui partid sau program național, — ceea-ce pentru domnul conte *Eszterházy* e egal cu „*notoricii agitatori naționali*”, — ar avé inten-

țiunea să se furișeze în dieta țerii sub aripile și sub firma altui partid parlamentar, și nu sub firma și steagul propriu; dar absurditatea e aceea, că contele face pendentă intrarea naționaliștilor în parlament dela alăturarea lor la vre-una din partidele parlamentare existente; și totuși se mai teme de ei și după ce s'au lăpădat de programul lor național și au intrat într'un partid cu alt program, într'un partid legitim, — vorba contelui *Eszterházy*!

Pentru-că să ne spună dl conte, care dintre partidele astăzi existente în țără, ar primi în sinul seu pe Dr. *Lucaci* de es., pe lângă menținerea integrității program național român? L'ar primi numai după-ce s'ar lăpăda de programul național! Și atunci de ce să nu-l primiți și în parlament, domnule conte??

Dar alta e chestia. De când avem noi partide legitime în țără, cu drept de monopol, și partide ilegiteime, și de când omul numai ca făcând parte din unul din cele legitime poate intra în parlament, trimis de concetățenii sei?

De când numai partidele de astăzi au drept de existență și altele nu, când știut este, că partide politice se nasc și dispar, după cum cer trebuințele și interesele cetățenilor, și că din partidele de astăzi, ca mână poate să nu mai existe nici una, înlocuite fiind toate cu altele?...

Tote acestea sunt lucruri, pe cari dl conte *Eszterházy* trebuia să le chibzuiască bine înainte de a scrie broșura și de a rosti vorbirea, și atunci nu spunea, nici în scris nici cu gura, atâtea vorbe nesocotite.

Sibiu, 10 Iuliu n.

Lupta națională în Bucovina.

Dl Dr. *Iancu de Flondor*, șeful partidului român din Bucovina, deputat în dieta provincială a acestei țeri, a ținut un mare discurs, în ședința de Sâmbătă, biciuind administrația baronului *Bourguignon*, guvernatorul Bucovinei. La finea cuvântărei s'a adresat în limba română către deputații români din Bucovina, cari au pactat cu guvernul țerii, acuzându-i că au avut o purtare nepatriotică și neromânească.

Inmulțirea gendarmilor. Ziarele magiare aduc știrea, că cele șapte districte gendarmeresce, existente astăzi, vor fi înmulțite cu trei, creându-se districte nouă în Dobrița, Sibiu și Șopron. Proiectul de lege, referitor la acésta înmulțire de gendarmi, va fi cel dintâiu proiect de lege care va fi prezentat noiei diete magiare ce se va deschide la toamnă.

Miscarea funcționarilor de stat. S'a pornit o mișcare din partea funcționarilor de stat din întreaga țără, în scopul să li-se amelioreze sörtea, prin urcarea salariilor și prin stabilirea unei pragmatice de serviciu. Guvernul însă a declarat, că de astădată nu poate promite nici o urcare sistematică a salariilor, fiind-că acésta ar însemna o nouă împovărare a bugetului țerii cu cel puțin treizeci milioane de corone la an. Dar guvernul are alt plan, cu care vrea să ajungă acolo unde dorește funcționarii de stat. Va crea o reuniune regnicolă de credit și ajutorare, subvenționată din partea statului cu două milioane, care sumă, cu cotisațiile func-

ționarilor de stat, ca membri obligați, în doi ani pöte să aibă un capital de zece-douăsprezece milioane, ear' în zece ani un capital atât de mare, încât din interesele ce le va arunca se va pute face îmbunătățirea salariilor funcționarilor de stat, fără a se mai îngreuna bugetul țerii. Numai se nu fie greșită socotéla!

Ministrul-president Széll a plecat din Budapesta, la moșia sa din Rátót, unde va rămâne peste vară, conducând de acolo afacerile țerii, ca șef de guvern și ca ministru de interne.

Alegeri municipale. Mandatul membrilor aleși înainte cu șase ani în reprezentanțele municipale espiră cu finea anului acestuia. Din acest motiv ministrul de interne a adresat circular tuturor comitatelor, în care le face de datorință să se îngrijescă din vreme de rectificarea listei viriliștilor și să facă toate pregătirile, ca la timpul seu nouele alegeri municipale să se pöta face fără pedecă și în terminul cel mai scurt admis din partea legii. După terminarea alegerilor municipale se vor face pretutindenea în comitate și alegerile de funcționari administrativi.

Cehii contra Romei. Naționaliști cehi voesc să se alăture și ei la acțiunea începută sub losinca „*Los vom Rom!*”. Organul lor de publicitate în numărul de alaltăieri serie în privința acésta următoarele: „Vom răspunde clericaliilor cu o astfel de acțiune, despre care până acum nici n'au visat. Noi, Cehii, așteptăm numai semnalul, ca să rupem legătura aceea, care și așa numai pro forma ne legă de Roma”.

Rutenii în pasivitate. Nu e vorbă despre Rutenii dela noi, ci despre cei din Galiția, despre deputații lor, care Luni au părăsit dieta provincială din Lemberg, declarând că nu vor mai lua parte la deliberările ei, din motivul, că majoritatea compusă din Poloni nu a luat în considerare nici de astădată dorințele culturale și naționale ale Rutenilor și nu a căutat să le satisfacă nici măcar în parte. De altă parte nici guvernul nu a dat deputaților ruteni nici un răspuns la interpelația făcută în chestia volniciilor comise din partea autorităților administrative, ear' legea rentelor a fost votată în contra protestelor ridicate din partea deputaților ruteni. Stând lucrurile astfel, deputații ruteni din dieta provincială a Galiției au eșit din dietă și s'au pus toți în pasivitate.

Mărturisiri. Au și gazetarii magiari momente lucide câte odată, în cari fac prețioase mărturisiri. Așa „*Budapesti Hirlap*” de astăzi ne spune în articolul de fond, că puterea de stat „știa foarte bine în trecut, că în jurul manipularii banilor publici se fac iregularități; dar le-a tolerat, fiind-că funcționarii slab plătiți, însărcinați cu manipularia lor, erau cei mai buni cortéși, pe cari guvernul îi putea întrebuița la ori-ce ilegalitate. Erau funcționari în trecut, cari cu un sac de păcate și crime în spate au fost în stare să se mențină decenii întregi la suprafață, și cei buni din comitat n'au fost în stare să i dea afară fiind-că i făcea în scaun puterea de stat, în schimbul meritelor câștigate ca cortéși”.

Forțe adevărat. Și mai adăugăm, că cei buni, cari descopereau păcatele, au fost timbrați de trădători de patrie, au fost persecutați și chiar dați în judecată, totdeauna când „*calumniiau*” pe câte un *Fausz* sau pe câte un *Kriványi*!

Slavismul.

După încercările neisbutite ale aventurierului politic *Rimler* de a sparge, în societate cu *Ugron*, tripla alianță, a urmat un nou atac îndreptat în contra triplei alianțe, cu ocasiunea serbării aranjate din partea gimnasticilor din Praga, la care au luat parte reprezentanți ai tuturor popórelor slave, în frunte cu un general rusesc, și au luat parte și reprezentanți ai poporului francez, pentru a lega o nouă înfrățire franco-slavă, mai bine zis franco-ceho-rusă.

Dar precum patrioții *Rimler-Ugron* n'au putut să clatine nimic din tripla alianță și nu o puteau ciătina nici atunci, dacă li-se da din partea Francei milioanele cerute: nu o vor pune pe gânduri nici toastele de înfrățire rostite în Praga, pentru-că alianțele de natura acésta nu le legă și nu le desfac popórele seu fracțiuni de popóre, ci le legă domnitorii, șefii statelor, amésurat intereselor de cari sunt legați și de cari e legată existența statelor lor.

Tripla alianță va exista deci și mai departe, câtă vreme statele cari o compun au interese vitale, ca să existe, fie că *Ugron-Rimler* de o parte, ear' de altă parte Francezi, Ruși și Cehi sunt seu nu sunt în contra ei.

În privința acésta lumea politică pöte să fie deci liniștită.

Și totuși o îngrijire ni-se impune, deosebi nouă, Românilor, și dacă ar fi Magiarii oameni cu judecată mai calmă și cu prevedere în viitoriu, chiar și lor, în aceeași măsură ca și nouă, pentru-că începe să devină pentru ambele noastre popóre amenințătoare estinderea slavismului, care ne încunjură din toate părțile.

Din punctul acesta de vedere serbările cari au avut loc zilele trecute în Praga, nu sunt deci de desconsiderat și trebuie să ne atragă în mod necesar luarea aminte asupra lor.

Praga, capitala Boemiei, preste care astăzi Cehii sunt stăpâni, a fost și în trecut, mai de multe-ori, loc de serbări cu caracter slav, chiar și în unul din anii trecuți, când s'a închinat acolo întru sănătatea Țarului, s'a toastat pentru unitatea și înfrățirea tuturor Slavilor, și s'a făcut preste tot politică slavă în măsură atât de mare, încât au trebuit să intervină autoritățile publice pentru a mai calma spiritele și a face, ca cel mai cu greutate reprezentant al Rușilor, un general, să-si iee drumul spre Rusia.

De astădată s'a continuat cu înfrățirea tuturor Slavilor și s'a continuat cu politica mare slavă acolo unde a fost întreruptă atunci. Pentru-că gimnasticii întruniți în Praga pöte că tocmai gimnastică au făcut mai puțină, dar' cu atât mai multă politică. Un reprezentant al Rusiei, earăși un general, a dat și în scris aceea ce altul pöte-că nici întră păhare nu o spunea, declarând într'o scrisoare publicată în ziare, că *Cehii pot să conteze la sprijinul Rusiei totdeauna*, să aibă deci încredere în Dumnezeuul Rusiei, precum și Rusia are încredere în Boemia, inima imperiului Habsburgilor!

În alte timpuri astfel de declarațiuni platonice ar puté fi trecute cu vederea; dar' în vremile grele de astăzi ele au mare importanță și impun popórelor icuite printre Slavi mare pre-

cauțiune, pentru-că mare e pericolul care le amenință din partea slavismului ce devine din zi în zi mai tare.

Să nu trecem cu vederea, — nici noi nici Magiarii, — că cu totă diplomația austro-ungară, și cu totă învoială legată la Petersburg întră Monarchul nostru și Țarul Rusiei, influința rusescă devine tot mai puternică în Balcani, precum puternică e și în Bulgaria și acum și în Sîrbia, stînd astăzi ambele aceste state așa zicînd sub guvernare rusescă.

Unde mai punem stătuțelul Muntenegru, care stă la dispoziția Rusiei ca și când ar face parte întregitoare din colosul dela Nord, și la legăturile ce le are acum principele Muntenegrului cu Italia, cari probabil vor face, ca ideea cu declararea *Albaniei* de independentă să fie realizată și să fie pus în fruntea noului stat ca domnitor prințul *Mirco* al Muntenegrului: și iată că avem o idee destul de clară despre înspăimîntătoare estindere a slavismului în jurul nostru.

Ar fi deci timpul suprem să începă Magiarii altă politică față de Români, pentru-ca prin atitudinea lor să ne atragă pentru a ne uni forțele întru apărarea comună față de primejdia care deopotrivă ne amenință pe noi și-i amenință și pe ei.

Nu *imperialismul magiar* deci, ci o înțelegere frățescă româno-magiară e astăzi necesitatea ardetore în statul nostru!

Desvoltarea unei teme

de
Învăt. Nicolae Simulescu.
(Urmare).

2. *Remuneratia neînsemnată și modul plătit al aceleia* asemenea este cauza puținei însuflețiri ce se poate observa în activitatea învățătorului român.

Mulți tineri se vor fi dedicat acestei cariere cu simțăminte curate, cu dorul precis de a lucra din toate puterile lor pentru înaintarea culturală a poporului nostru, și eșii din școală, pregătiți în deajuns pentru această carieră, în iluzii dintr-o parte mai nobile, vor începe activitatea lor cu multă abnegație de sine, cu mult zel și cu deosebit interes.

Mai târziu însă pe lângă tot zelul, pe lângă tot interesul și pe lângă totă voința de muncă, lovindu-se zilnic de miseria și scăderile ce-i oferă oficiul său de care în institut atâtea iluzii legase și pentru care atâtea planuri mărețe țesuse în gândul său, va începe a slăbi în activitatea sa.

E știut, că salariile învățătoresci, cu de tot puține excepțiuni, se plătesc din repartitie pe popor, ear' că poporul nostru, care în cele mai multe părți ține școală de o sarcină fără folos, numai de tot greu e aplecat a o plăti și mai peste tot locul cu mari greutăți.

Așa dar' de câte-ori, la insistința învățătorului, căruia de luni, ori poate de ani nu i-s-a plătit salariul, se încercă încassarea impozitului pentru școală, poporul face formală revoltă, formală revoluție!

Și pe a cui cont? .. Pe al învățătorului! Cu această ocazie câte neplăceri nu se întîmplă într-o învățătorie și popor; câte expresii nemeritate, îndărjite și dejositoare nu-și aude învățătorul?

Fie-care om din sat se simte îndreptățit a se declara în modul cel mai injurios asupra învățătorului, care este sluga sa și pe care prin urmare îl poate critica și ofensa după plac.

Dacă învățătorul, care vîdînd că cu neînsemnata remunerație ce în starea actuală o are, nu poate exista, cu deosebire fiind el și om cu familie, cere un favor ori altul; dacă și cere cuinevenalul, bani de cuartir ori grădină, toate prevăzute de lege, e mereu șicanat, mereu vorbit, mereu ocărit.

Și nu numai poporul îl face învățătorului român greutăți și se opune la o mai bună remunerație a muncii lui, ci și cei chemați a ridica starea lui.

După ce guvernul țării la 1892 a dispus, ca pentru regularea salariilor învățătorilor confesionali să li-se plătească pe lângă suma fundamentală de 600 cor., și adausul de etate după un serviciu de 5 ani fără privire la aceea, că inv., a servit în decursul acelu-

timp la una sau la mai multe școle, Preven. Sinod archidieceean a adus concluzul, ca să se dea numai aceluia, care în una și aceeași comună a servit neîntrerupt 5 ani.

La 1898, când cuinevenalul învățătorului a fost pus în aplicare, n'a fost ziar român din patrie care să nu vorbească de greutatea nespuse de mare ce se creiază comunelor prin plătierea aceluia, cercînd a îndemna pe inv. a nu reflecta la el, deși bine știau, că inv. și așa e cât se poate de slab plătit și deși puteau calcula că cuinevenalul inv. nu poate forma greutatea unei comune întregi.

Și unde-l duc acestea pe învățătorul român cu toate pretensiunile cele mari ce se așteptă dela el, ca să facă în școală progres, să conducă cântările în biserică, să țină școală de repetiție, să țină prelegeri de economie în legătură cu grădina școlară, să mîscă viața națională prin producții, petreceri prin a da exemplu altora, că se interesează de toate treburile naționale, prin a duce o viață — după pretinsa sa poziție — de luminător al poporului atât în casa sa, cât și în lume?

Poate el oare îndeplinească toate acestea cu un salariu atât de modest și șicanat zilnic?

Hotărît, că nu!

Ce urmază dar'? O descurajare completă față de oficiul său, o apatie și o nepăsare față de tot ce privesc școala.

Deși vocea conștiinței va stărni de multe-ori în sufletul său impulsul pentru urmarea cu zel în activitatea sa pe un moment, lovit de dese năcazuri ce întîmpină, curînd va abandona ideea de muncă, distras și zdrobit de influința lor, ceea-ce îl face să urască chiar cariera sa.

În urma acestora, vîdînd învățătorul că de o îmbunătățire a sorții sale pe această cale nu poate fi vorba, pentru susținerea sa și a familiei sale și pentru a afla și o distracție în chaosul năcazurilor ce îndură, va cerca și alte ocupațiuni. Intrat pe această cale apoi tot interesul ce i-ar mai fi rămas și pentru oficiul său, se perde, luînd loc interesul ce-l află în ocupațiunea laterală.

De aci apoi nepăsare și neinteres față de activitatea ce e dator a o arăta învățătorul pentru cariera sa. (Va urma).

Revistă esternă

Bulgaria — regat. Ziariul „Odziv” din Sofia, organ al partidului stambulovist, tractînd apropiata vizită a mare-ducului rusesc *Alexandru Mihailovici* serie următoarele:

Conform informațiilor primite din cel mai autentic izvor, vizita mare-ducului *Alexandru Mihailovici* nu e numai formalitate golă, cum voiesc s'o presinte foile oficiale. Pentru noi vizita aceasta e de mare însemnatate, căci va însemna o *pagină neagră în istoria bulgară*. Scopul vizitei e să întărească învoala aceea, conform căreia *porturile Burgas și Varna au fost date Rusiei în arîndă pe timp nelimitat*. În schimb pentru aceasta *principele Ferdinand va căpăta titlul de rege*.

Prevedem, că se va da silință întru demontarea acestei știri, dar' zadarnic, fapt fiind că învoala s'a făcut încă în erva trecută, când ministrul de război *Paprikov* fusese la Petersburg. Mai lipsesce numai subscrierea învoelei, dar' și acesta va urma în curînd.

Războiul Burilor. „Daily Mail” din Londra publică cu datul de 8 Iuliu o telegramă din Bruxella de cuprinsul, că: în telegramele șifrate trimise lui *Kruger*, comandantul *Botha* a recomandat încheierea războiului pe baza condițiilor de pace oferite de *Kitchener*. La acesta Burii au ținut sfat în Hilversum sub prezidiul lui *Kruger* și au hotărît, că într-o zi-ce împrejurări războiul trebuie continuat.

Tot cu datul de 8 Iulie se telegrafază din Londra următoarele: Se șvonesce că Mercurea viitoare se va ține consiliu de miniștri, în care se vor sfătui asupra măsurilor și mijloacelor prin cari să pună capăt războiului cât mai curînd. Guvernul a primit informațiuni, că conducătorii Burilor au hotărît să continue războiul cu cea mai mare energie. Guvernul va condece de nou lui *Roberts* comanda supremă asupra trupelor din Africa.

Călugări papistași în Bulgaria. În urma sancționării legii despre congregațiunile catolice, numărînd orduri călugăresci, cari nu voiesc să se supună dispozițiilor legii, trebuie să emigreze din Franca. După ce însă *Spania și Portugalia*, cari și așa au destul necaz cu turburările îndreptate contra preoției, li-au interzis imigrarea, probabil că se vor așeza în Austria și Belgia. Semnificativ pentru politica principelui *Ferdinand*, că a *invitat pe călugării asumiști să se așeze în Varna și să înființeze școală și biserică*. Invitarea fiind binevenită călugărilor, au și început în Varna lucrările de clădire.

Bulgarii aflînd despre acesta numai zilele trecute, într-o opinie publică s'a resculat contra principelui. Preoția ortodoxă a împedat cu forța continuarea lucrărilor de clădire, ear' metropolitul a somat pe principele într-o scrisoare ținută în termeni foarte aspri, să *revocă invitarea*. Cu greu se va putea însă storce această revocare, căci consulul francez din Sofia a luat deja poziție hotărîtă contra revocării.

Dela Academia Română.

— Concursuri pentru Premii —
(Fine.)

XVIII. Premiul Statului *Lazăr*, de 5.000 Lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1905 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

Starea economică și socială a României actuale. — (Decis. 3 Aprilie 1900).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la 1 Septembrie 1904.

XIX. Premiul *Adamachi*, de 5.000 Lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1905 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

Poporul român din Ungaria și Transilvania de la începutul secolului XVIII încôce. — (Decis. 25 Martie 1900).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la 1 Septembrie 1904.

XX. Premiul *Neuschotz*, de 2.000 Lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1905 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

Istoria vămilor în România de la început și până în zilele noastre. — (Decis. 4 Aprilie 1900).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la 1 Septembrie 1904.

XXI. Premiul *Princesa Alina Știrbei* se va decerne în sesiunea generală din anul 1906 pentru cea mai bună scriere în limba română despre:

Istoria României de la fundarea Daciei până la finele secolului present pentru usul și întărirea simțămintelor patriotice ale tuturor cetățenilor.

Premiul este de 8.500 Lei, în care sumă se cuprind premiul autorului și cheltuelile de tipărirea scrierii (de minimum 30 côle de tipar garmond) în 1.000 exemplare, din cari 800 ale autorului și 200 ale Academiei.

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la 1 Septembrie 1905.

XXII. Premiul *Alexandru Ioan Cuza*, de 6.000 Lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1906 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

Cari sunt regiunile țerei cari ar putea fi irigate, avîndu-se în vedere rentabilitatea capitalului întrebuințat, și care ar fi sistemul de irigațiune pentru fie-care regiune? Să se facă pe aceste baze un studiu amănunțit pentru o regiune de o suprafață de 5.000—10.000 hectare. — (Decis. 23 Martie 1901).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la 1 Septembrie 1905.

XXIII. Premiul statului *Eliade-Rădulescu*, de 5.000 Lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1906 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

Istoria literaturii române de la Căntemir până la 1800. — (Decis. 23 Martie 1901).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la 1 Septembrie 1905.

XXIV. Premiul *Adamachi*, de 5.000 Lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1906 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

Fauna ichtiologică a României. — (Decis. 23 Martie 1901).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la 1 Septembrie 1905.

XXV. Premiul *Anastasie Fetcu*, de 3.000 Lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1906 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

Charta agronomică a României. — (Decis. 23 Martie 1901).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la 1 Septembrie 1905.

XXVI. Premiul *G. San-Marin*, în sumă de 2.000 Lei, dimpreună cu procentele acestui fond până la acordarea premiului (decis. 6 Martie 1895), se va decerne în sesiunea generală din anul 1906 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

Studiu asupra monopolurilor în România. — (Decis. 5 Martie 1901).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la 1 Septembrie 1905.

XXVII. Premiul *Princesa Alina Știrbei* se va decerne în sesiunea generală din anul 1910 pentru cea mai bună:

Carte de lectură pentru școlile secundare.

Premiul este de 8.500 Lei, în care sumă se cuprind premiul autorului și cheltuelile de tipărirea scrierii (de minimum 30 côle de tipar garmond, în 1.000 exemplare, din cari 800 ale autorului și 200 ale Academiei).

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la 1 Septembrie 1909.

NOUTĂȚI

Avis. Conclusele comitetului central electoral al comitatului Sibiu asupra reclamațiunilor referitoare la listele alegătorilor detați din cele patru cercuri electorale din acest comitat pentru anul 1902 sunt espuse spre vedere publică în oficiul vicecomitetului în timpul din 20 până 30 Iuliu 1901.

Schimbări la seminarul din Arad. În „Bis. și Școlă” dto. 7 Iuliu st. n. cetim următoarele: În vederea schimbărilor proiectate pentru alimentarea dela internatele diecesane toți prefecții au fost absolvați. Fostii profesori *Dr. Iustin Suciu* și *Dr. Teodor Botiș* au fost numiți de profesori pe anul școlar 1901/1902 cu salariu de 1800 corône, la catedrele unde erau și până acum suplinitori. Conducerea institutului ped. teol. s'a încredințat în mod provisor profesorului și referent școlar *Roman Ciorogariu*.

O nouă reuniune de înmormîntare. În vederea sporirii numărului membrilor înscrși la reuniunea română de înmormîntare din Sibiu direcțiunea a hotărît să înființeze o secție nouă a acestei reuniuni, cu alți 300 de membri, cari vor avea să solvîsc taxa de înscriere 2 corône și taxele de câte 60 fileri după fie-care cas de mörte întîmplată într-o membru secției. Duminecă după serviciul divin secretariul reuniunii de înmormîntare, dl *V. Tordășianu*, aducînd această la cunoștința parohienilor de la biserica din strada-lungă și arătînd, că reuniunea a dat până acum peste 1000 corône ajutoriu membrilor în cele 10 casuri de mörte întîmplate până acum, i-a îndemnat a se înscrie membri la secțiunea nouă. Cu aceeași ocaziune a îndemnat la înființarea unei bănci populare pentru ajutoarea economilor.

Ferți-vă de agenți. Sunt multe casurile, că ômenii noștri de pe la sate se lasă ademiniți de agenți de ai fabricelor din depărtări, ca să comande mașini agricole, lăudate în fel și chip de bune și effine, ear' după-ce tînguela e făcută deja, storce de la ei contracte, obligațiuni și une-ori chiar și cambii pentru suma cu cât au tîrguit marfa. Astfel se lasă prinși în cursă, din care apoi numai cu mari pagube scapă; căci în loc de marfă lăudată li-se trimite marfă netrebnică, ear' prețul trebuie să îl plătiască, fiind-că se legaseră înșiși prin contractul încheiat cu agentul. Mai anii trecuți un țeran din jurul Albei-Iulie trebuise chiar să umble în mai multe rînduri pe la Budapesta, la judecată, pentru o mașină de îmblăt, comandată prin agent de la o fabrică de acolo, dar' care nu era de nici un folos. Tot din cauza darărilor cu agenți s'au încurcat în vara aceasta trei săteni din Ludoșul-mare, așa că s'au păgubit cu peste 3000 corône, fără să pōtă folosi barem mașina ce li-o trimisese fabrica; 1000 corône au plătit și trebuie să plătescă și restul, căci altcum li-se vinde aversea.

Tot asemenea se lasă oamenii noștri ademeniți și din partea agenților de icône, cari le pun în cărcă, pe prețuri piperate, icône de nici un preț și nepotrivite pentru împodobirea unei case românești. Credem deci că numai în interesul poporului va fi, dacă preoții și învățătorii vor căuta totdeauna să sfătuescă pe oamenii din comunele lor, ca dacă voese să cumpere mașini agricole de pildă, să nu o facă acesta prin agenți de pe la fabrice străine, ci să meargă înșiși la fabricile cunoscute din orașele de prin apropierea lor și acolo să-și aleagă înșiși marfa și să facă târg cinstit cu proprietarii inșiși. Fabricile cu nume bun sunt aproape în fiecare oraș mai însemnat de prin ținuturile locuite de Români, în Sibiu de pildă sunt trei: Rieger, Wagner și Török. Ear' în privința icônelor să se adreseze la librăriile românești, cari le vor pune bucuroși la dispoziție icône cu mult mai accommodate casei românești, mai frumoase, mai de valoare și totuși mai efine de cât cele imbiate de agenți străini. Portretul marelui metropolit Șaguna, al fericitului Gozdu, al răposatului Miron, ale arhierilor noștri în viață și peste tot icône din viața noastră românească se cuvin în casa românească, ear' nu spoituri străine.

Printul Mirko, al doilea fiu al principelui Nichita se avântă la lucruri mari. Vrea să fie regele Albaniei. Anume se scrie din Albania, că agenți secreți ai printului Mirko cutreeră țera agitând pentru proclamarea independenței Albaniei și alegerea lui de rege.

Candidați de notari. La cursul administrativ comunal din Cluj au fost admiși la esamenale de calificare, ținute în 2—6 Iulie 53 absolvenți, întră cari 13 Români. Dintre Români au făcut examenul cu distincție Traian Todea și Iosif Genț, cu forțe bine George Maroșan, Alexandru Palageșiu, Marian Popa, Cornel Grădina, Cornel Măcelariu și Aurel Rațiu cu suficient N. Duca și Aurel Popa. Doi au fost relegați la examen de emendare după 3 luni, ear' unul după 6 luni.

Dalai-Lama nu a mers la Petersburg. Știria dată de toate ziarele europene despre călătoria papii buddhist la Petersburg nu este exactă. Nu Dalai-Lama, ci numai o delegație a lui a sosit zilele acestea în capitala Rusiei.

Necrolog. Subscriși cu inimă frântă de durere aducem la cunoștința tuturor cunoscuților, că preaiubitul nostru soț, tată, socru și moș, **Iosif Șuiga** paroh gr.-or. în Lăpusnic, după un morb lung și greu, în 24 Iunie (7 Iuliu) la 5 ore 20 minute dimineța, în alt 60 lea an al etății și 33-lea al preoției, împărțit fiind cu Sfintele Taine, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului.

Rămășițele pământești ale neuitatului defunct, după îndeplinirea ritualelor bisericesci, s'au depus spre eternă odihnă Marți în 26 Iunie (9 Iuliu) la 2 ore p. m. în cimiterul gr.-or. din loc.

Fie-i țărîna ușoră și memoria binecuvântată. Susana Șuiga n. Popoviciu ca soție. Asinefta, Victoria, Mariți, Lucreția, Emanuil și Iulia ca fii. Romul Raca, Ioan Crișan, Andron Bogdan, Aron Gostae, Lucreția Șuiga n. Gila și Toma Roșiu ca gineri și noră. Cornel, Victor, Livia, Viorel, Eugen ca nepoți și nepoțe.

„Amicul bolnavilor tuberculoși“. Dl I. G. Popescu din Craiova (România) distribuie gratuit broșura sa intitulată „Amicul bolnavilor tuberculoși“ (ofticoși). Cei cari doresc să aibă această broșură să se adreseze prin o carte poștală dlui Popescu.

Secerători ucigași. Secerătorii angajați pe moșia „Kutaspuszta“ din comitatul Bács a proprietarului Bogdan Petrovics au ucis pe vechilul moșiei, din cauză că înainte de începerea cu seceratul îi mănase la alt lucru pe care ei nu voiau să-l facă. Vechilul li-a oprit estradarea merindei până ce vor îndeplini lucrul la care i pusese, la ce lucrătorii s'au dus să iee din cămară merindea cu forța. Vechilul și servitorii s'au opas, lucrătorii însă au năvălit cu ciomege și au bătut pe vechilul până l'au lăsat mort. Servitorii au fugit în sat să aducă gendarmi, cari au legat apoi în lanțuri pe toți părtașii la omor și i-au dus la temniță. După vechil au rămas patru copilași mititei și mama lor, cari au fost martori oculari la uciderea tatălui lor.

Ciuma în Constantinopol. Zilele trecute s'au ivit în Constantinopol două casuri de îmbolnăvire cu simptome de ciumă. Din cauza acesta autoritățile din Sofia au dispus carantină de unsprezece zile pentru călătorii sosiți din Turcia.

Știri mărunte. Duminecă după amiază s'a ținut la internatul-orfelinat din Brașov, susținut de reuniunea femeilor române de acolo, examenul practic din croitorie și me-nagi; succes foarte bun. — Regele Cristian al Danemarcei, a sosit Duminecă la Ischl.

Din Pâncota va merge la ministrul de interne o deputațiune monștră, cu plânsore contra notariului. Deputațiunea va călători cu tren separat. — Fiul colonelului Lothar Allram, cadet în anul IV. în Biserica albă din Moravia, cu ocaziunea exercițiilor de călărit a cazut de pe cal atragându-și contuziuni așa de periculoase, în cât a doua zi a murit. — Profesorul de la facultatea de medicină din Berlin, renumitul Dr. Rudolf Virchow își va serba la 15 Octobrie iubileul de 80 de ani ai vieții sale. Ca reprezentant oficial al facultății de medicină din București va lua parte la acest iubileu profesorul Dr. Toma Ionescu. — În 22 Iulie n. va fi dat comunicațiunii noul pod de fer peste Murș al Lipovei.

Notă.

S'a lătit printre unii parochi vorbă, că s'ar împărți deja întregirea dela stat pe sem. I al anului curent și în această speranță unii au călătorit chiar până la Sibiu, având lipsă de bani. Spre a evita facerea de spese zadarnice notificăm tuturor pe cari îi privesce, că întregirea pe întreg semestrul I al anului present încă n'a sosit, deci nu se poate nici destribui. Când va fi aci, vom vesti această cetitorilor noștri.

Raport general

despre activitatea societății de lectură „Andrei Șaguna“ pro anul societarii 1900/1901.

(Urmare.)

II.

Averea societății.

1. Biblioteca.

Biblioteca la începutul anului societarii 1900/1 a numărat 2641 opuri în 3710 volume. Acest număr a crescut în decursul anului cu 99 opuri în 199 volume, donate de următoarele corporațiuni și p. t. persoane singuratice:

1. Ministrul reg. ung. de culte și instrucțiune publică: a) Jelentés az 1899 évi működéséről; b) Külön lenyomat.

2. Academia română: a) Analele academiei 1898—1900 tom. XXI—XXXII. b) Analele academiei (index alf) v. XI—XX.

c) Studiu istoric asupra Chiliei și cetății de baltă, de Nicolau Iorga; d) Andrei baron de Șaguna — discurs de recepțiune de N. Popea episcop. e) Viața și activitatea protosinelului Naum Rîmniceanu, de C. Erbecean; f) Studiu asupra pelagiei, de Dr. I. Neagoe; g) Publicațiunile fondului „Adamachi“.

3. Consistoriul archidieceșan gr.-or. român: Protocolul sinodului archidieceșan pro. 1900.

4. Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român: Povestiri din viața țeranilor de I. P. Reteganul.

5. Direcțiunea gimnasiului rom. gr.-or. din Brașov: Conferențele pedagogice ale corpului prof. din Brașov.

6. Direcțiunea școlii civile de fete a „Asociațiunii“ pentru literatura rom. și cultura poporului român: Programa școlii civile de fete a Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

7. Direcțiunea gimnasiului ev. luth. Sibiu. Programa gimnasiului ev. luth. din Sibiu pe anul 1899/900;

8. Reuniunea sodalilor români din Sibiu: a) Anuarul I al reuniunii sodalilor români din Sibiu 1900. b) Industrializarea fructelor, de Dr. M. Popovici.

9. Iuliu Bardosi insp. reg. ung. în pens. în Sibiu: a) Zur Bekämpfung der sozialen Noth 1897; b) Zece Maiu, discurs de D. A. Sturza; c) Vortheile des Beamten-Vereins Wien 1881. d) Der erste allgem. Beamten-Verein de Dr. R. Schwingenschlögel. e) Lebensversicherung.

9. Ilarie Chendi: a) Ziua învierii ep. dram. de H. Ibsen traducere de Chendi-Sandu; b) Ioan Botezătorul, dramă, traducere de Sandu-Chendi.

10. Paul Cotoșiu canc. cons. metr. Sibiu. a) Desbinarea bisericeii române din Ardeal de Al. Popp. b) Vechia metropolie rom. de N. Popea. c) La morminte de eroi de D.

Sturza. d) Serbarea aniversală a academiei române. București 1891. e) In contra socialismului, de H. Spencer. f) Desvoltarea primatului papal, de Sim. Popescu.

11. Dr. Elie Cristea secretar cons. în Sibiu: Istoricul episcopilor noue de I. Ardelean.

12. Ioan Cristea, tipograf Sibiu: Das Buch für Alle. Leipzig 1899.

13. Demetriu Cuntan prof. sem. Predicatoriul, organ bis. 1857.

14. Dr. Cor. Diaconovich, I. secret. al Asociațiunii pentru literatura rom. etc. Enciclopedia română (continuare).

15. Maria Hahn din Sibiu: a) Der Erbschleicher. b) Geständnisse einer hübschen Frau. c) Illustrierte Kronik der Zeit (28 fasc). d) 11 romane în fascicule (separate).

19. Gavril Hango, spiritual la penitențiarul reg. din Gherla: A romai birodalom képe, de Thierry-Csiki.

17. Nicolau Ivan asesor cons. în Sibiu: O pagină din lupta noastră pentru existență (articoli din Telegraful român) de N. Ivan.

18. Dumitru Lăpădat dir. scol. în Seliște: Raportul general despre școala din Seliște pe anul 1899/900 de D. Lăpădat.

19. Silvestru Moldovan, red. Tribunei: a) După 10 ani de luptă națională de N. Novac; b) Dialectul sășesc de Dr. N. Grigoravitz; c) Lupta pentru drept de T. V. Păcățian; d) Tragedia Calvariului de H. Bolo; e) Din tainele vieții, novele.

20. Teodor Orlea compt. în Câmpeni: 1848. Zile revoluționare de Gulescu Vartie.

(Va urma.)

Cărți și reviste.

Au apărut:

„Răportul“ al XXXVIII-lea despre gimnasiul superior fundațional din Năsăud pe anul școlar 1900—1901, publicat de directorul substituit Ion Ghetie. Cuprinde; necrologul profesorilor Octaviu Barițiu și Ioan Lupoe, răposati în cursul anului școlar expirat; cuvântul funereal rostit de profesorul I. Păcurariu cu ocaziunea înmormântării profesorului Oct. Barițiu, și a profesorului I. Lupoe, apoi obicinuitele date școlare, din cari estragem următoarele: personalul didactic a fost compus din 16 profesori ordinari și patru cateheți, medic gimnasial a fost Dr. Emil Filipan; elevi au fost înscriși 293 ordinari și 8 privațiști (cl. I. 67 ordinari, 1 privatist, cl. II. 39, cl. III. 36, cl. IV. 33, cl. V. 30 ordinari și 1 privatist cl. VI. 30 ordinari și 1 privatist, cl. VII. 23, cl. VIII. 35 ordinari și 5 privațiști. Din acestia în cursul anului au repăsit 12 și a răposat unul, rămânând 288. Dintre acestia au fost: gr. catolici 211, gr. or. 66, rom. catolici 5, luterani 1, calvini 1. israeliți 4; după limba maternă: români 279, magiari 6, germani 3. Clasificați la finea anului: din purtarea morală 228 cu calcul „bună“, 52 „legală“; din studii 18 cu eminență, 27 cu bun, 153 cu suficient, 67 cu nesuficient din câte un studiu, 5 cu nesuficient din câte două studii și 21 cu nesuficient din mai multe studii. La esamenul de maturitate au fost admiși 37, dintre cari au obținut calculul general „bine matur“ 4, „matur“ 22, „matur cu eminență“ 1 (Moisi Tudor), relegați la emendare după trei luni 6, la repetiție după un an 4. Și-au ales carieră: teologică-filosofică 3, teologică 11, medicină 5, militară 4, silvicultură 1, juridică 5, practica notarială 2, postă și telegraf 1, tehnică 1, filosofică 1 belearte 1, comercială superioară 1, carieră practică 1.

Au fost stipendiați, din diferite fundațiuni, 12 inși, ajutați cu câte 10 corone de la societatea de ajutorare „Vasilie Nașcu“ 14, scutiți de plățirea didactului de câte 6 corone au fost 39. Pe lângă fondul central școlastic din districtul Năsăudului, din care se susține gimnasiul și din care în anul școlar expirat s'au cheltuit pentru trebuințele gimnasiului 39.844 corone și 48 fileri, gimnasiul dispune și de următoarele fonduri, fundațiuni și deposite: fondul pentru ajutorarea elevilor în cas de morb (12.719 cor. 35 fil), fondul recuisitelor de învățământ (11.084 cor. 75 fil.), fondul bibliotecii și societății elevilor (10.238 cor. 89 fil), depositul „Teodor

Dumbrava“ pentru punerea unei cruci la mormântul răposatului profesor Dumbrava (204 cor. 96 fil), depositul pentru estradarea testimoniilor școlare (294 cor. 23 fileri) și depositul de taxe încassate dela elevi în 1900 pentru fondul de pensiuie regnicolar al profesorilor (1812 corone), fondul societății de ajutorare „Vasilie Nașcu“ (7322 cor. 90 fil) și fondul pentru monumentul V. Nașcu (889 corone și 6 fileri).

Biblioteca profesorilor constă din 3246 opuri în 4427 volume, ear' a elevilor din 1465 opuri în 1722 volume.

FELIURIMI

Cavalerismul arabului. Un esplorator african spune în cartea sa că într'un oraș oriental udându-și florile din ferestă, au curs câțiva picuri de apă jos și a trezit pe un arab care durmea la stradă. Esploratorul s'a retras grabnic, ear' arabul a sărit sus înfuriat și nevăzând în ferestă pe nimeni a strigat următoarele:

— Dacă ești moșneag, te desprețuesc; dacă ești femeie bătrână, te ert; dacă ești om tiner, te blastem, ear' de vei fi o fată fecioară, îți mulțămesc pentru-că m'ai udat!

Puterea melcului. Vestit până acum din cauza tardivității mișcărilor sale, melcul de aci în colo va fi vestit și prin puterea sa. S'a constatat că dintre toate animalele melcul e relativ cel mai tare. Pe lângă că-și duce casa în spate, mai e în stare să ducă în spate ori să tiră după el povară așa de mare, cum — în raport cu mărimea trupului — nici un alt animal nu poate. Acesta s'a dovedit prin următorul experiment: În Paris doi băieți își făceau joc cu un melc, și pentru a-i proba puterea au pus pe cășulia lui ponduri mititele de plumb; melcul a mers înainte ca-și-cum n'ar fi avut pe spate nici o povară străină. Ca continuare a experimentului l'au înhamat la un cărucean anume făcut și au încărcat căruceanul cu pietri, așa că greutatea lui era de patru chilograme. Melcul a tras după sine căruceanul fără nici o sfortare. — Considerând că melcul cântăresce 40 grame, în cazul de față a tras după sine o povară însușit mai mare decât greutatea trupului său.

Care alt animal ar pute-o ore face acesta?

Din public.*)

Mulțămită publică.

Evlavioșii creștini din comuna bisericească Săcel, protopresbiteratul Seliștei: Niculae Idu și soția sa Ana au dăruit bisericeii un rând de vestminte în valoare de 120 cor., și o cădelniță de argint de china în valoare de 24 cor., Gligor Dancu a procurat un clopot în valoare de 30 cor., pentru școala de curând reparată; Gligor Băcilă a suportat spesele cu poditul altariului în sumă de 40 cor., procurând totodată și un apostol cu litere latine și două octoice în valoare de 12 cor. 80 fil., Elisaveta I. Dancu, 2 șfesnice de argint de china, pe prestol, în valoare de 24 cor., veduva preotesea Maria Platoș, 2 șfesnice împărătesci de lemn frumos lucrate, în valoare de 50 cor., Niculae Popa și soția sa Maria o iconă a ss. arch. Mihail și Gavril în valoare de 20 cor., Gligor Dicu și soția sa Stana, un rând de perdele la ușile împărătesci, un stesnic cu 3 brațe pe prestol și 2 icône (S. Nicolae și Costantin cu Elena) toate în valoare de 49 cor., Paraschiva Idu din Vale, o cruce frumoasă de argint de china, pe prestol, în valoare de 18 cor., Niculae Platoș o catedră pentru cântăreții din strana dreaptă, în valoare de 16 cor.

Pentru aceste frumoase daruri, subscrisul mă ved plăcut îndemnat a exprima și pe această cale căldurose mulțumite marimioșilor creștini; bunul Dumnezeu să le răsplătescă cu prisosință jertfele aduse pe altarul Domnului. Fie, ca nobilele lor fapte să afle mulți imitatori întră credincioșii noștri.

În numele comitetului parochial.

Aron Flucus
paroch și preș. al comit.
parochial.

ad. Nr. 352/901.

[110] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parochia vacantă Cristur, protopresbiteratul Devei, se escrie prin acesta concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor dela stat, despre care concurenții și pot lua informațiuni dela comitetul parochial sau dela oficiul protopresbiteral.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile lor concursuale instruite conform normelor în vigoare subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul indicat și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Deva, 18 Iunie 1901.

Comitetul parochial în conțelegere cu oficiul protopresbiteral gr.-or. al Devei.

George Romanul
protopresbiter.

Nr. 250/1901

[105] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante din comunele mai jos însemnate în protopresbiteratul Seliștei se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Aciliu*, un post de învățător cu salariu de 600 cor. cuartir și lemne.

2. *Alămor*, un post de învățător cu salariu de 600 cor. și cuartir.

3. *Gurariului*, două posturi de învățători, fie-care cu salariu de 600 cor, relut pentru grădina, 20 cor. și cuartir natural eventual 40 cor.

4. *Tilișca*, un post de învățător cu salariu de 600 cor. plus 100 cor. relut de cuartir și lemne sau cuartir și lemne în natură.

5. *Topârcea*, un post de învățător cu salariu de 600 cor. relut de cuartir 40 cor. și folosința unui agri a cărui venit anual e 40 corone.

6. *Vale*, două posturi de învățători, fie-care cu salariu de 600 cor. și cuartir.

Cei ce voesc a reflecta la posturile acestea au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă

bătăre în comunele respective spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, pentru că cei ce vor fi aleși sunt datori a cânta Dumineca și în sărbători la strună, eventual a forma cor bisericesc cu copiii de școală.

Concurenții au să-și așternă cererile instruite conform normelor din vigoare în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Seliște, 21 Iunie 1901.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

ad. Nr. 362/1901

[109] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parochia vacantă Bacia, protopresbiteratul Devei, se escrie prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor de la stat, despre cari venite concurenții și pot lua informațiune dela comitetul parochial, sau dela oficiul protopresbiteral.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile lor concursuale, instruite conform normelor în vigoare, oficiului protopresbiteral în termenul indicat, și să se prezenteze în sâmbăta bisericii în vre-o Duminecă sau sâmbătă pentru a cânta, respective, a celebra și cuvânta.

Deva, în 22 Iunie 1901.

Comitetul parochial în conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

George Romanul
protopresbiter.

Nr. 78/1901.

[108] 2—3

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de clădire aprobate de Venerabilul Consistoriu archidieceșan sub Nr. 2863 Epitr. din 1896, comuna bisericească Vurpăr (Vurpod) dă în întreprindere edificarea turnului bisericești pe cale de licitațiune publică minuendă, ce se va ține pe ziua de 8/21 Iuliu a. c. în școala gr.-or. din loc.

Prețul strigărei este 3621-30 corone, în care sumă este socotit și materialul de clădit.

Licitanții au a depune vadiu de 10%.

Planul și preliminarul se pot vedea la oficiul parochial gr.-or. din Vurpăr, precum și condițiunile de licitare ori-și-când.

Vurpăr, 22 Iunie, 1901 v.

Nicolae Manițiu
paroh și președ.

Toma Nistor
notariu.

Nr. 703.

Vidi!

I. Papiu
protopresb.

Nr. 95/1901.

[106] 2—3

Publicare de licitațiune.

Edificarea a două sale de învățământ pentru școala populară gr.-or. din comuna Brad se dă în întreprindere pe calea licitațiunei publice minuende, ce se va ține în 1/14 Iuliu a. c. la 11 ore a. m. în localul școlii.

Prețul strigării este de cor. 8103.10.

Licitanții au să depună vadiul de 10%.

Planul și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul parochial.

Brad, la 15/27 Iunie, 1901.

Președintele comitet. parochial.

Nr. 471—901

[95] 3—3

Concurs

Pentru întregirea mai jos însemnatelor posturi învățătoresci dela școlile române gr.-or. din tractul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Beriu*, cu salariu anual de 600 cor., solviți din casele bisericilor Beriu și Sereca în proporție de 420 și 180 cor., cuartir în edificiul școlii și lemnele necesare pentru școală și învățătorii, cari se vor da din partea ambelor comune.

2. *Bozeș*, cu salariu de 600 cor., solviți din repartițiune și eventual ajutor de stat, cuartir și lemne de încălzit.

3. *Dăncul-mare*, cu salariu anual de 600 cor. solviți din repartițiune, cuartir și lemne.

4. *Ludești*, cu salariu de 600 cor., solviți în rate trilonare decursive, cuartir liber în edificiul școlii și grădina de 500 □ stângini, lemne pentru școală și învățătorii.

5. *Mermezău-Văleni*, cu salariu de 600 cor., solviți din repartițiune, cuartir și lemnele de lipsă.

6. *Renghet*, cu salariu de 600 cor., solviți din casa bisericești, 4 stângini de lemne și cuartir liber în edificiul școlii.

7. *Romoșel*, cu salariu de 600 cor., solviți din casa bisericești, 4 stângini de lemne și cuartir liber în edificiul școlii.

8. *Simeria (Piski)*, cu salariu anual de 600 cor., cuartir liber în edificiul școlii și lemnele necesare.

9. *Tămășasa*, cu salariu de 600 cor. din repartițiune și eventual ajutor de stat în sumă de 100 cor., cuartir și lemne.

Cei cari vor fi aleși sau instituiți, sunt datori a cânta Dumineca și la sărbători în strună și cu copii la liturgie.

Concurenții au să-și așternă cererile instruite conform normelor din vigoare în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă în biserica, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Orăștie, 8 Iunie 1901 v.

Oficiul protopresbiteral român gr. or. al Orăștiei în conțelegere cu comitetele parochiale.

Vasile Domșa
protopresbiter

Un tânăr român cu cel puțin două clase reale sau gimnaziale se aplică imediat ca

practicant

în Librăria Tipografiei archidieceșane pe lângă condițiuni favorabile. Prospece frumoase pentru viitor.

A se adresa către

Librăria Tipografiei archidieceșane
Sibiu (Nagyszeben).

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căilor ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1901.

Budapesta — Predeal										Budapesta — Arad — Teiuș											
Tren de pers.	Tren accel.	Tren de pers.	Tren accel.			Tren de pers.	Tren accel.	Tren de pers.	Tren accel.	Tren de pers.	Tren accel.	Tren de pers.	Tren accel.			Tren de pers.	Tren accel.	Tren de pers.	Tren accel.		
10.—	10.—		2.10	pl.	Viena	sos.	1.50	7.20	6.20	1.50	10.00	10.30	2.10	8.50	pl.	Viena	sos.	3.25	7.20	6.20	6.20
8.30	6.50	5.45	9.15		Budapesta (gara centrală).		7.10	1.10	6.20	7.50	8.10	6.30	10.00	2.15		Budapesta (gara centrală).		6.10	1.10	7.20	9.40
11.21	8.46	9.02	11.12		Szolnok		3.22	11.12	3.25	5.32	10.56	8.46	1.—	4.15		Szolnok		2.49	11.19	4.13	7.32
1.33	10.38	11.33	12.47		P. Ladány		12.54	Arad	1.12	3.56	3.55	11.51	6.05	7.11	sos.		pl.	9.55	8.18	11.20	4.21
3.42	11.56	1.48	2.11	sos.	Oradea-mare	pl.	11.04		11.36	2.38	4.30	12.41	6.35	7.18	pl.	Arad	sos.	8.57	8.08	10.50	4.06
3.58	12.16	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.18	11.17	2.31	4.42	—	6.46	—		Glogovaț		8.45	—	10.33	—
4.38	12.48	3.03	2.50		Mező Telegd		1.07	8.08	10.42	2.01	5.03	—	7.06	—		Gyorok		8.24	—	10.14	—
5.20	1.26	3.45	3.26		Rév		9.32	Maria-Rodna	10.48	1.34	5.14	—	7.16	—		Pauliș		8.12	—	10.00	—
5.43	4.06	4.06	4.16		Bratca		9.11		9.50	—	5.35	12.49	7.29	7.56		Maria-Radna		7.57	7.30	9.45	3.27
6.31	2.16	4.52	4.16		Ciucia		8.37	7.30	9.19	12.52	5.37	—	7.55	—		Conop		7.22	—	9.15	—
7.16	2.49	5.32	4.52		Huiedin		7.55	7.28	8.37	12.20	6.13	—	8.11	—		Bérvav		7.05	—	8.57	—
8.18		6.39	5.42		Nadășul-ung.		6.54	Pișci	7.37	—	6.58	1.46	8.51	8.54		Soborșin		6.75	6.34	8.15	2.31
8.83	3.50	6.59	5.55	sos.		pl.	6.18	6.05	7.—	11.01	7.27	2.05	6.19	9.11		Zam		5.50	6.08	7.41	2.05
8.50		8.30	6.11	pl.	Cluș	sos.	5.24	5.45	6.45	10.46	7.52	—	9.43	—		Gurasada		5.23	—	7.16	—
9.07	4.20	8.59	6.27		Apahida		5.02		6.27	—	8.08	3.27	—	6.33		Ilia		5.13	5.45	7.06	1.39
10.14	4.41	10.29	7.26		Ghiriș		3.40	Comoișat, dir. Buc., Pred., Braș., Teiuș, Arad, Bpsta	5.12	9.23	8.26	—	9.52	—		Branicica		4.49	—	6.43	—
10.44	5.53	11.16	7.50	pl.	Cucerdea	pl.	3.11		4.43	8.54	8.52	2.54	10.42	10.00		Deva		4.27	5.19	6.20	1.12
10.56	6.24	11.31	7.52	sos.		sos.	3.04		4.33	8.49	9.06	3.06	10.46	10.11		Simeria (Piski)		4.12	5.08	6.05	1.00
11.08	6.33	11.40	7.56		Ujóra		2.58		4.27	—	9.52	3.32	11.35	10.43		Orăștie		3.33	4.36	5.49	12.12
11.12	6.40	11.50	—		Vințul-de-sus		2.51		4.20	—	10.16	—	11.56	—		Șibot		3.13	—	4.55	11.57
11.34	6.48	12.20	8.16		Aind		2.29		3.59	8.23	10.38	4.00	12.16	11.11		Vințul de jos		2.53	4.09	4.34	11.40
11.52	7.11	12.46	8.32	sos.		pl.	2.07	3.33	3.38	8.06	10.54	4.23	12.34	11.23		Alba Iulia		2.33	3.57	4.17	11.33
12.24	7.32	1.43	8.37	pl.	Teiuș	sos.	1.42	3.18	3.02	8.00	11.30	—	1.05	11.45	sos.	Teiuș	pl.	2.—	3.33	3.43	—
12.53		2.17	—		Crăciunel		1.09		2.36	—											
1.02		2.26	9.04		Blaș (ungh. Târnavei)		12.56		2.26	7.35											
1.14		2.36	—		Blaș		12.49		2.51	—											
1.45		3.14	9.31		Micăsasa		12.11		1.44	7.08											
2.01		3.33	9.43	sos.		pl.	11.50	2.16	1.25	6.56	2.21	4.43	11.30	7.10	pl.	Copșa mică	sos.	6.25	9.32	3.25	12.35
2.15		3.48	9.47	pl.	Copșa-mică	sos.	11.14	2.14	1.06	6.50	3.50	6.36	12.58	8.50		Ocna		5.07	8.08	1.56	11.01
2.33		4.08	10.01		Mediaș		10.55		12.49	6.37	4.12	7.04	1.20	9.15	sos.		pl.	4.40	7.41	1.21	10.30
3.04		4.45	10.25		Elisabetopol		10.24	1.42	12.18	6.16	tr. mxt.	—	—	—	pl.	Sibiiu	sos.	—	—	—	tr. mxt.
3.40		5.27	10.53	sos.		pl.	9.45	1.14	11.40	5.49	4.33	—	—	—			sos.	—	7.33	—	8.57
3.47		5.43	11.—	pl.	Sighișoara	sos.	9.35	1.07	11.33	5.42	5.23	2.54	—	—		Tâlmaciul mare		—	6.45	—	8.04
4.03		6.08	11.14		Hașfalău		9.12	12.53	11.16	5.28	6.15	3.59	—	—		Avrig		—	6.01	—	7.15
5.35		7.52	12.26		Homorod		7.44	11.54	10.63	4.23	8.34	6.35	—	—	sos.	Făgăraș	pl.	—	3.32	—	4.25
6.13		8.32	12.58		Agostonfalva		7.03		9.22	3.50											
6.43		9.09	1.16		Apaja		6.38	11.11	8.57	3.35											
7.16		9.40	1.35		Feldioara		5.58		8.27	3.15											
8.—		10.25	2.09	sos.		pl.	5.08	10.26	7.48	2.45											
3.55	6.55	11.—	2.19	pl.	Brașov	sos.	9.27	10.14	5.00	2.18	—	6.20	11.56	5.09	pl.	Arad	sos.	10.43	3.44	10.55	—
4.40	7.47	12.26	3.01		Timiș		8.47	9.36	4.05	1.42	—	7.08	12.42	6.14		Vinga		9.47	3.01	10.11	—
5.10	8.19	1.11	3.31		Predeal		8.20	9.12	3.32	1.12	—	7.31	1.05	6.52		Mercizfalva		9.09	2.33	9.43	—
11.55	10.25	8.05	9.10	sos.	București	pl.	3.05	5.40	7.50	9.15	—	8.01	1.35	7.39	sos.	Timișoara	pl.	8.25	2.00	9.10	—
Buc.	Sinaia																				